

Student/Registration
Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Centre Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2013 PUBLIC EXAMINATION

Yiddish

Continuers Level

Wednesday 16 October: 2 pm Australian Eastern Daylight Time

Reading Time: 10 minutes

Working Time: 2 hours and 30 minutes

- *You have 10 minutes to read all the papers and to familiarise yourself with the requirements of the questions. You must not write during this time.*
- *Monolingual and/or bilingual printed dictionaries may be consulted during the reading time and also during the examination.*

Section 1: Listening and Responding (30 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 40 minutes for Section 1.
2. Write all your answers to the questions in Section 1 in this booklet in black or blue pen. Space is provided for you to make notes.
3. You must answer ALL questions in Part A and Part B.
4. Answer Part A in ENGLISH and Part B in YIDDISH.
5. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
6. All question booklets will be collected at the end of the examination.

Part A (Questions 1–3)
(15 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of texts by identifying and analysing information and convey the information accurately and appropriately.*
-

You will hear THREE texts. Each text will be played twice. There will be a short break between the first and second playings. You may make notes at any time.

Listen carefully to each text and then answer the questions in ENGLISH.

Text 1	Marks	You may make notes in this space.
1. (a) What is the reason for the phone call to Yankl? _____	1	
(b) How many languages does Lemish speak? _____	1	
(c) Identify the country and role of each member of the trio. _____ _____ _____ _____	3	

Marks You may make notes
in this space.

Text 2

2. (a) Analyse the concerns of the Rabbi.

2

(b) Identify the reasons for the applause of the onlookers.

2

(c) What makes this text noteworthy?

1

Text 3

Marks You may make notes
in this space.

3. (a) What do these two speakers have in common?

1

(b) Analyse Eli's choice of program and what he might gain.

2

(c) Explain Freydl's choice of program and her reasons.

2

Part B (Questions 4–6)

(15 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of texts by identifying and analysing information;*
- *convey the information accurately and appropriately.*

You will hear THREE texts. Each text will be played twice. There will be a short break between the first and second playings. You may make notes at any time.

Listen carefully to each text and then answer the questions in YIDDISH.

	Marks	You may make notes in this space.
Text 4		
4. (a) Provide evidence from the text to justify Jonathan's opinion of his mother.	3	
גיב ביישפילן פונעם טעקסט וואָס באַרעכטיקן יונהס מיינונג וועגן זיין מאַמען.		
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		
(b) What is the tone of this conversation and of each speaker?	2	
וואָס איז דער טאָן פון ביידע אין דעם געשפרעך?		
<hr/> <hr/> <hr/>		

Marks You may make notes
in this space.

Text 5

5. (a) Why is this house so special in music history?

1

מיט וואָס צייכנט זיך דער בנין אויס אין דער מוזיק געשיכטע?

(b) Identify the text type and find **four** reasons with evidence from the text.

4

וואָס פאַראַ טיפּ טעקסט איז דאָס? געפין פיר סיבות אינעם טעקסט פאַר דיין ענטפער.

Marks You may make notes
in this space.

Text 6

6. (a) Summarise the achievements for which Professor Ludwig Guttman was honoured.

3

מאַך אַ סך-הפל פון פּראָפּעסאָר גוטמאַנס אויפּטוען פאַר וועלכע
ער איז באַערט געוואָרן.

- (b) Why did Professor Guttman settle in England and what was his reward?

2

פאַרוואָס האָט זיך פּראָפּעסאָר גוטמאַן באַזעצט אין ענגלאַנד און
וואָס איז געווען זײַן באַלוינונג?

End of Section 1

Student/Registration
Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Centre Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2013 PUBLIC EXAMINATION

Yiddish

Continuers Level

Section 2: Reading and Responding (25 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 1 hour and 10 minutes for Section 2.
2. Write all your answers to the questions in Section 2 in this booklet in black or blue pen.
3. You must answer ALL questions in Part A and Part B.
4. Answer Part A in ENGLISH and Part B in YIDDISH.
5. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
6. All question booklets will be collected at the end of the examination.

Part A (Questions 7–8)

(10 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and/or specific aspects of texts, by, for example, comparing, contrasting, summarising, or evaluating, and convey the information accurately and appropriately.*
-

7. Read the text and then answer in ENGLISH the questions that follow.

טייערע באשע,

וואָס הערט זיך ביי דיר? מײַן ריזע אין די פאַראייניקטע שטאַטן איז פול מיט נײַעס. איך האָב זיך נעכטן באַקענט, אויפן עראָפּלאַן קײַן וואַשינגטאָן, מיט אַן עלטערער ייִדישער פּרוי וואָס האָט מיר דערציילט ווי אַזוי אירע עלטערן האָבן זיך געראַטעוועט פון דײַטשלאַנד בעת די דרייסיקער יאָרן. דער טאַטע אירער האָט געאַרבעט פאַר דער וועלט-באַרימטער פּאַטאַגראַפֿישער פירמע 'לייקאַ'. ווען היטלער איז געקומען צו דער מאַכט אין 1933 האָט איר פּאַטער, און נאָך אַ סך אַנדערע ייִדישע מיטאַרבעטער, זיך געוואָנדן צום שעף פון דער משפּחה פירמע, ערנסט לײַץ, אַ קריסט, גוט באַקאַנט פאַר זײַן פּראָטעסטאַנטיזם, ער זאָל זיי העלפן זיך אַרויסראַטעווען פון דײַטשלאַנד מיט זייערע משפּחות. פּדי צו העלפן זײַנע ייִדישע אַרבעטער און קאַלעגעס האָט לײַץ שטילערהײַט אַרגאַניזירט וואָס היסטאָריקער רופן אָן 'דער לײַקאַ פּרייהײַטס צוג'. ער האָט צוגעטיילט זײַנע אַרבעטער און קאַלעגעס פּאַסטנס אין לײַץ ביוראָען אין פּראַנקרייך, ענגלאַנד, האַנג קאַנג און אין די פאַראייניקטע שטאַטן. די פּרוי האָט מיר דערציילט אַז אירע עלטערן, ביידע דײַטשע 'אַנגעשטעלטע', זײַנען אַנגעקומען מיט דער שיף קײַן ניו יאָרק, מיטן סימבאָל פון פּרייהײַט אַרום דעם האַלדז, אַ לײַקאַ פּאַטאַ אַפּאַראַט! די פאַרוואַלטונג פון דער לײַץ פירמע האָט זיי גאָר גיך געפונען אַרבעט און זיי אַפילו געגעבן געלט זיך דערווייל אויסצוהאַלטן. איז דאָס נישט אַ שײַנע, אינטערעסאַנטע מעשה? ספּעציעל אַקטיוו איז דער צוג געווען אין 1938 און אָנהײב 1939. מען האָט בײַז איצט נישט געהערט און נישט געוואוסט וועגן דעם 'לייקאַ פּרייהײַטס צוג' ווייל די לײַץ משפּחה האָט נישט געוואָלט פאַרעפנטלעכן זייער 'העלדישקײַט'. איצט זײַנען זיי אַלע אויסגעשטאַרבן.

כ'וועל דיר דערציילן נאָך ווען איך קום אַהײַם.

וואַרעמע גרוסן,

מירע

QUESTIONS

Marks

- (a) Summarise the steps that Ernst Leitz took to protect a certain group of his workers and explain why.

3

- (b) What does this story reveal about the qualities of Ernst Leitz?

2

8. Read the text and then answer in ENGLISH the questions that follow.

דאָקטאָר שאול ווינער, אַ פליט פון פוילן, איז געווען אַן אָנערקענטער ייִדישער אימונאָלאָג און וויסנשאַפֿטלער. אויסטראַליע, זיין אַדאָפֿטירטע היים, האָט שטאַרק גענאָסן פון זיין אַרבעט. צווישן אַנדערע האָט ער אויסגעפונען אַ מיטל צו באַקעמפן די גיפטיקע רויט-פלייציקע שפּין וואָס לעבט אין דער אויסטראַלישער לאַנדשאַפֿט. דאָקטאָר ווינער האָט צוויי יאָר געאַרבעט צו געפינען אַן איינשפּריצונג קעגן דעם סם פון דער שפּין. היינט ראַטעוועט די איינשפּריצונג בערך 250 לעבנס יעדעס יאָר. ער איז אין עלטער פון 86 יאָר נפטר געוואָרן.

געבוירן אין פוילן, איז דער יונגער שאול ווינער אַוועק קיין דייטשלאַנד און דאָרט שטודירט מעדיצין. ער האָט זיך געראַטעוועט קיין אויסטראַליע פאַר דער צווייטער וועלט מלחמה, צוזאַמען מיט נאָך מיטגלידער פון זיין משפּחה און אַנדערע וואָס זיינען אַנטלאָפן פון געפאַר.

עטלעכע חדשים פאַר זיין טויט, אין 2010, האָט די היגע רעגירונג אָפּגעגעבן ווינערן די געהעריקע אָנערקענונג און פּבוד פאַר זיינע גרויסע אויפטוען און אים אויסגעצייכנט מיט אַן 'איי עס'. דאָקטאָר ווינער האָט דעמאָלט געזאָגט די ייִדישע נייַעס אַז ער איז זייער גליקלעך צו האָבן באַקומען אַזאַ פּבוד פון דער קיניגין אָבער ער איז פשוט גליקלעך וואָס עס איז אים געלונגען אָפּצוצאָלן דעם אויסטראַלישן פּאָלק פאַר האָבן געגעבן אים אַ וואַרעמע היים דאָ אין דעם לאַנד.

דר ווינער איז אויך געווען אַ געלערנטער, טעטיקער און שעפּערישער מיטגליד פון דער היגער ייִדישער קהילה, וועלכע טרויערט אויף זיין טויט.

זיינע קינדער, רב יונתן ווינער, רעבעקאַ און ויוויען האָבן אים באַגלייט אויף זיין לעצטן וועג.

פּבוד זיין אַנדענק און פּבוד זיינע לעבנס דערגרייכונגען.

QUESTIONS

Marks

- (a) Explain how this refugee found a new country, what he contributed to it and how this homeland rewarded him.

2

- (b) What can be inferred about Dr Wiener's character?

3

Part B (Question 9)

(15 marks)

When judging performance in this part, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates the capacity to:

- *understand general and specific aspects of a text by identifying, analysing, and responding to information;*
- *convey information coherently (structure, sequence, accuracy and variety of vocabulary and sentence structure) and appropriately (relevance, use of conventions of the text type).*

9. Read the text and then answer the question in approximately 150 words in YIDDISH on page 7.

אָ ליד אויף יידיש דער נאָסער קבר איז אָנגעשריבן געוואָרן אין 1912 וועגן א באַקאַנט פאַרפאַלק, איזידאַר און אידאַ שטראַוס, וואָס זיינען אומגעקומען ווען די נייע ענגלישע שיף טיטאַניק, די גרעסטע, שענסטע שיף אין 1912, איז אונטערגעגאַנגען מיט איבער הונדערט יאָר צוריק. צווישן די 1500 פאַסאַזשירן וואָס זיינען אומגעקומען זיינען געווען אַ צאָל יידן. דער באַקאַנטער געשעפטסמאַן, איזידאַר שטראַוס, דער שותף פונעם גרויסן געשעפט 'מייסיז' אין אַמעריקע, האָט געקענט זיך ראַטעווען מיט די פרויען און קינדער צוליב זיין עלטער אָבער ער האָט נישט געוואָלט. זיין פרוי אידאַ האָט געוואָלט בלייבן מיט אים: "ווי דו גייסט, גיי איך", האָט זי געזאָגט.

אַ יידישער קאַמפּאָזיטאָר, סאַלאָמאָן סמאַל (שמולעוויטש) האָט אין דעם ליד דערציילט וועגן זיי און זייער טויט. מען האָט געזונגען דאָס ליד אויף זייער לווייה צערעמאָניע אין דעם ליבעראַלן טעמפל אויף דער פינפטער עוועניו אין ניו יאָרק. די יידישע קהילה האָט געטרוערט. דער באַרימטער חזן יאַסעלע ראָזענבלאַט האָט רעקאָרדירט דאָס ליד.

Source: *The Titanic's Disaster*, words by Solomon Small (Smulewitz), arranged for piano by HA Russotto, Hebrew Publishing Co., New York, 1912; The Lester S Levy Collection of Sheet Music, Special Collections, Sheridan Libraries, Johns Hopkins University

QUESTION

You are a great-grandchild of the Strauss couple. Write an email to a multimedia design company, asking them to create a contemporary sleeve for a newly recorded CD of the song, incorporating the visual symbols of the original sheet music cover.

דו ביסט אַן אור-אייניקל פון דעם שטראַוס פאַרפאַלק. שרייב אָן אַ בליץ בריוו צו אַ גראַפישער קונסטגעזעלשאַפט וועגן אַנצייכענען אַ נייע הילע פאַר אַ נייעם קאַמפּאָזיטל פון דעם ליד, די הילע זאָל אויסדריקן די געפילן און די שטימונג פון דער אַלטער מוזיק הילע.

Do not remove this page from the question booklet.

Student/Registration
Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Yiddish Continuers Level

Centre Number

--	--	--	--	--	--	--

Question 9

Student/Registration
Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Centre Number

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2013 PUBLIC EXAMINATION

Yiddish

Continuers Level

Section 3: Writing in Yiddish (20 marks)

Instructions to Students

1. Allow approximately 40 minutes for Section 3.
2. Write your answer to a question from Section 3 in this booklet in black or blue pen. Space is provided for you to make notes.
3. You must answer ONE question in YIDDISH.
4. Write your student/registration number and the centre number (if required) on the front cover of this booklet.
5. All question booklets will be collected at the end of the examination.

Section 3 (Questions 10–13)

(20 marks)

When judging performance in this section, the examiner(s) will take into account the extent to which the student demonstrates:

- *relevance and depth of treatment of ideas, information, or opinions;*
 - *accuracy and range of vocabulary and sentence structures;*
 - *the capacity to structure and sequence response and capacity to use conventions of the text type.*
-

Answer ONE question from this section in approximately 250 words in YIDDISH.

10. Write an imaginative story for a book of short stories for young adults. Your story should begin and end with the word 'Surprise!'.

טראַכט אויס אַ מעשה פאַר אַן אַנטאַלאָגיע פאַר יוגנטלעכע. די מעשה דאַרף זיך אָנהייבן און שליסן מיטן וואָרט "סורפּריז!"

11. In an article for a psychology journal, evaluate the advantages and disadvantages of growing up in a large family from the point of view of the youngest child and/or the oldest child in the family.

גיב אַן אָפּשאַצונג פון די פּלוסן און מינוסן פון אויפּוואַקסן אין אַ גרויסער משפּחה פונעם קוקווינקל פון יינגסטן קינד און אַדער, פון עלטסטן קינד אין דער משפּחה אין אַן אַרטיקל פאַר אַ פּסיכאָלאָגיע זשורנאַל.

12. 'Anti-discrimination laws are necessary to create a society that is fair to all.' Reflect upon this statement in a letter to a newspaper.

"געזעצן קעגן דיסקרימינאַציע זיינען נויטיק פּדי צו שאַפן אַ געזעלשאַפט אין וועלכער ס'זאָל זיין יושר פאַר אַלע." באַהאַנדל דעם דאָזיקן געדאַנק אין אַ בריוו אין דער רעדאַקציע פון אַ צייטונג.

13. As you make your way through the Louvre museum in Paris, you come to Leonardo da Vinci's famous portrait, the *Mona Lisa*. You have discovered the reason for her enigmatic smile. Write a report to send to the curators of the Louvre museum, informing them of your research into this age-old question.

דו שפּאַצירסט דורכן לוור מוזעום אין פאַריז און דערגייסט ביז צום באַרימטן בילד פון דער מאָנאַ ליסאַ. דו האָסט אַנטדעקט די סיבה פאַר איר עניגמאַטישן שמייכל. שרייב אַן אַ באַריכט צום קוראַטאָר פון מוזעום אין וועלכן דו גיסט זיי צו וויסן וועגן דינע אויספאַרשונגען אין אַט דער אַלטער שאלה.

You may make notes in this space.

Question Number:
